

DECYZJA KOMISJI

z dnia 20 grudnia 2010 r.

przedłużająca okres przejściowy dotyczący nabywania gruntów rolnych na Węgrzech

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/792/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji,

uwzględniając Akt przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji, w szczególności pkt 2 rozdziału 3 załącznika X,

uwzględniając wniosek złożony przez Węgry,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W Akcie przystąpienia z 2003 r. przewidziano, że Węgry mogą utrzymać w mocy – na warunkach określonych w przedmiotowym akcie – przez okres siedmiu lat od daty przystąpienia do UE, który wygasa z dniem 30 kwietnia 2011 r., zakazy w zakresie nabywania gruntów rolnych przez osoby fizyczne niemieszkające na Węgrzech ani niebędące obywatelami Węgier i przez osoby prawne. Jest to tymczasowy wyjątek od zasady swobodnego przepływu kapitału gwarantowanej art. 63–66 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przedmiotowy okres przejściowy może zostać przedłużony jedynie o kolejne trzy lata.
- (2) Dnia 10 września 2010 r. Węgry złożyły wniosek o przedłużenie okresu przejściowego dotyczącego nabywania gruntów rolnych o trzy lata.
- (3) Główną przesłanką dla okresu przejściowego była potrzeba chronienia warunków społeczno-ekonomicznych prowadzenia działalności rolniczej po wprowadzeniu jednolitego rynku i przejściu na zasady wspólnej polityki rolnej na Węgrzech. Jego celem było w szczególności zażegnanie obaw dotyczących możliwego wpływu na sektor rolny liberalizacji praw do nabywania gruntów rolnych, które wynikały ze znacznej początkowo rozbieżności w cenach gruntów i w dochodach w porównaniu z Austrią, Belgią, Danią, Finlandią, Francją, Grecją, Hiszpanią, Irlandią, Luksemburgiem, Niderlandami, Niemcami, Portugalią, Szwecją, Włochami

i Zjednoczonym Królestwem (zwanymi dalej UE-15). Okres przejściowy służył także usprawnieniu procesu prywatyzacji i przywracania gruntów rolnych rolnikom, a Komisja już we własnym sprawozdaniu z dnia 16 lipca 2008 r. w sprawie „Przeglądu środków przejściowych dotyczących nabywania nieruchomości rolnych przewidzianych w traktacie o przystąpieniu z 2003 r.”⁽¹⁾ (zwanym dalej „przełazem śródkresowym”) podkreśliła wagę realizacji tej strategii do końca przewidzianego okresu przejściowego.

- (4) Pomimo rosnącego zbliżenia między cenami gruntów na Węgrzech a cenami obowiązującymi na terytorium UE-15, które miało miejsce od momentu przystąpienia Węgier do Unii Europejskiej, zgodnie z informacjami przekazanymi przez Węgry nadal utrzymuje się różnica w średnich cenach gruntów wynosząca od 3 do 20 razy. Mimo iż nie oczekiwano pełnego wyrównania cen gruntów ani też nie postrzegano go jako niezbędny warunek zakończenia okresu przejściowego, wyraźne różnice w cenach między Węgrami a UE-15 są na tyle znaczące, że mogą one nadal stanowić przeszkodę dla płynnego przejścia do równowagi cenowej. Podobnie zmniejszyła się przepaść między dochodami pracowników rolnych i rolników na Węgrzech a dochodami w UE-15; wciąż jednak pozostaje ona widoczna. Ponadto – zgodnie z danymi Eurostatu – sektor rolny na Węgrzech ucierpiał dość mocno na skutek niedawnego światowego kryzysu finansowo-gospodarczego, a wskaźnik spadku realnego dochodu na pracownika w tym sektorze był najwyższy w Unii (około 30 procent wobec średniej unijnej wynoszącej 12 procent) w 2009 r. Oprócz obniżonego dochodu sytuację dodatkowo zaostrzyły gorsze warunki dostępu do kredytów w odniesieniu do większości krajów UE-15, zarówno pod względem nominalnych stóp procentowych, jak i wielkości środków dostępnych dla rolników. Spodziewany proces zwiększenia obecności nowych instytucji finansowych z UE-15 na Węgrzech po przystąpieniu do UE został zahamowany przez kryzys finansowo-gospodarczy.
- (5) Mimo że poczyniono postępy w procesie przywracania gruntów w okresie przejściowym, jego realizacja napotykała na przeszkody, w szczególności począwszy od roku 2008, w związku z czym nie dobiegła jeszcze końca. Podobne tendencje zauważa się w obszarze prywatyzacji gruntów rolnych. Dodatkową słabość węgierskiego rynku gruntów stanowią: niepewność w zakresie prawa własności oraz niedostateczny rozwój mechanizmów kredytowych i ubezpieczeniowych dla rolników, niezmiennie upośledzające jego właściwe funkcjonowanie.

⁽¹⁾ COM(2008) 461 wersja ostateczna, 16 lipca 2008 r.

- (6) W tej sytuacji można przewidzieć – zgodnie ze stanowiskiem władz węgierskich – że zniesienie istniejących ograniczeń z dniem 1 maja 2011 r. miałyby znaczący wpływ na ceny gruntów na Węgrzech. Ponadto uwzględniając wysoką liczbę uczestników rynku gruntów rolnych, jego wysoce rozdrobnioną strukturę własności, która nie zmieniła się znacząco od przystąpienia do UE, oraz powszechność dzierżawy gruntów, skutki zmian cenowych odczułyby prawdopodobnie cały sektor. Dlatego też istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia poważnych zakłóceń na węgierskim rynku gruntów rolnych wraz z wygaśnięciem okresu przejściowego.
- (7) Należy zatem zapewnić przedłużenie okresu przejściowego, o którym mowa w pkt 2 rozdziału 3 załącznika X do Aktu przystąpienia, o trzy lata.
- (8) Aby w pełni przygotować rynek do procesu liberalizacji, jest nieustannie rzeczą niezwyklej wagi – nawet w obliczu niekorzystnych okoliczności gospodarczych – aby wspierać polepszenie czynników, takich jak mechanizmy kredytowe i ubezpieczeniowe, oraz przywracanie i prywatyzację gruntów rolnych w okresie przejściowym, co podkreślono już wcześniej w przeglądzie śródkresowym.
- (9) Zwiększony napływ kapitału zagranicznego na węgierski rynek gruntów rolnych niesie ze sobą także potencjalne korzyści dla tego rynku. Jak podkreślono w przeglądzie śródkresowym, inwestycje zagraniczne w sektorze

rolnym mogą również mieć długoterminowy wkład w zapewnienie kapitału i wiedzy oraz w funkcjonowanie rynków gruntów i wydajność produkcji rolnej. Stopniowe poluznianie ograniczeń dotyczących praw własności dla zagranicznych podmiotów jeszcze w trakcie obowiązywania okresu przejściowego pomogłoby przygotować rynek na pełną liberalizację,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Okres przejściowy dotyczący nabywania gruntów rolnych na Węgrzech, o którym mowa w pkt 2 rozdziału 3 załącznika X do Aktu przystąpienia z 2003 r., zostaje przedłużony do dnia 30 kwietnia 2014 r.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 grudnia 2010 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący